

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ט"ז אדר תשפ"ג | דף היומי בבלי: נזיר מה | דף הכולל: נדרים עז.
דף היומי בהלכה: מסימן קי"ג סעיף ח' עד סימן קי"ד אמצע סעיף ב' "וי"א".
מוסר: שמירת הלשון - 'ובעוונותינו' עד 'והנה לפי'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשישה ועשרים חשבוננו" פ"ג "והתשעה ועשרים שיתבונן"

בתחילה לא הגיב על כך רבינו מאומה, אולם
כשהחדר התרוקן מאנשים פנה לאותו אדם
ואמר לו בנחרצות: "למה החזרת לו?! אדם מביא
מתנה - לא מחזירים לו את זה! תקרא לו מיד!"

גדול כבוד הבריות: מעשה שאירע בליל פורים אצל מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל

רבינו שם לב לכך שהחזירו לו את השקית. בתחילה לא הגיב
על כך, אבל כשהחדר התרוקן מאנשים אמר רבינו בנחרצות:
"למה החזרת לו? אדם מביא מתנה - לא מחזירים לו את זה!
תקרא לו מיד."

רצו מיד לחפשו, אך לא מצאו אותו. אולם רבינו אמר שהוא
אינו ממשיך לעשות כלום ולקבל קהל עד שיימצאו אותו ויחזירו
אותו.

לבסוף מצאו אותו בפנית רחוב למטה, קראו לו בחזרה, רבינו
קיבלו במאור פנים וקיבל ממנו שוב את השקית ובירכו בלבביות
מיוחדת.

מתוך מגזין 'במה' bama.org.il

פורים כבר מאחורינו - אבל המעשה הבא, שאירע בליל פורים
תשע"ט, ופורסם במגזין 'במה', עדיין רלוונטי עבורינו, לכל ימות
השנה.

היה זה כאמור בליל פורים, בעת קבלת קהל בחדרו של מרן
הגר"ח קניבסקי זצ"ל

הגיע אדם אחד והביא אתו שקית של קונדיטוריה עם שני
בורקסים או עוגיות, משהו שהמראה שלו היה מאוד עלוב ולא
מכובד בלשון עדינה... הוא הניח את השקית לפני רבינו ואמר
שזה 'ביכורים' עבורו, וביקש ברכה.

רבינו בירכו, ולאחר מכן אחד הנוכחים החזיר לאותו אדם את
השקית...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של דרשו.

מתוך הרכב הבחנתי כיצד הרב הנכבד משכנע את המוחים להתפזר, ומיד פילסתי לעצמי דרך ונמלטתי. אבל הסיפור לא נגמר... למחרת בבוקר נדהמתי לשמוע דפיקות על פתח ביתי, ומי האורח?...

"חביבין ישראל" - כוחה של מילה טובה והארת פנים

מרדכי לייב זאקס זצ"ל. התברר כי הינו רב חשוב הזוכה לאהדה בקרב הציבור, משום שכולם פינו לו מקום וכבדוהו. אני הבחנתי מתוך הרכב כי אותו רב מרגיע את קהל המוחים ומדבר אל לבם ומשכנע אותם לפזר את השטח, ופילסתי לעצמי תיכף מקום לברוח ולהגיע אל הקיבוץ.

"אבל אם חשבתי שהסיפור עם הרב העלום נגמר, מה נדהמתי למחרת לשמוע דפיקות עדינות על פתח ביתי, ומי האורח? - אותו רב הדור הפנים שפיזר את המפגנה והציל אותי מזעם ההמון! לפליאתי איך הצליח לאתר את מקום מגורי, השיב בפשטות: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל אני מאמין שאינך גנב, וכך - הרכב בו אתה נוהג, בוודאי שייך לך!...'"

"לא הבנתי מה שייכות דבריו להצלחתו למצוא כתובתי - 'פשוט מאד', הסביר, 'אתמול בעיצומן של המהומות בכיכר השבת, בחנתי את מספר הרכב שלך, הכנסתי את המספר עמוק במוחי, מיד בצאת השבת רשמתי אותו לפניי. הבוקר ביררתי אצל רשויות הרישוי על פרטיו של בעל הרכב, והנה אני כאן לפניך...'

"נדהמתי מעוצמתו של אותו רב פלאי, נפעמתי עוד יותר מסגנון דבורו הנעים והאוהב: 'אמנם מחלל שבת הנך, אבל בוודאי שאינך גנב'... הוא הצליח להתחבב עליי עד מהרה, יצא אתי לטיול בין שבילי הקיבוץ, סובב וטייל איתי בידידות ובחיבה ובתמיכת ידו הרחומה והאוהדת, שוחח עמי בנעימות על התורה והמצוות,

וסופו של אותו טיול מופלא הסתיים כאן בשכונה הזאת! "כמובן שה'טיוול' נמשך זמן רב, ולא הגעתי בבת אחת לאן שהגעתי, אבל בזכות אותו צדיק וסבלנותו הנפלאה הצלחתי לשכון בשכונה של אנשי ירושלים של מעלה, קהל יראי ה' ועוסקים בתורה ומגדלים דורות ישרים מבורכים על ברכי היהדות הצרופה - -"

(הרב ש' רוזנפלד, טיב הקהילה בחוקותי תשע"ד)

בשכונת מגוריי התגורר יהודי נכבד ונעלה, איש יקר וירא שמים מאד, שהצליח להקים דורות ישרים ונאמנים, אנשי מעלה המאירים את העולם בתורה ובחכמה ובמעשים טובים.

בביקור חג שערך פעם בביתנו, נענה ואמר בכנות, כי את כל חייו וחיי משפחתו המפוארת הוא חייב להרב זאקס! מיהו אותו הרב זאקס, מה מעשהו, ומדוע זכה להציל נפשות כה רבות מישראל?

על כך פתח אותו יהודי וסיפר את קורות חייו בעבר: "עליתי ארצה בחרותי לאחר שנות השאת והשבר, כל מאורעות ומוראות השואה האיומה עברו עליי עד להרס נפשי המוחלטת. הגעתי לכאן ע"י אחת ה'עליות' המפורסמות, שלא היו אלא 'ירידות', באמצעות הארגונים הציוניים שביקשו למחוק כל סממן של יהדות.

"באתי לאחר תלאות ממושכות לאחד הקיבוצים הנודעים בסביבות ירושלים, כמובן שמצבי הרוחני הדרדר שם במאד מאד, שם מצאתי גם את זוגתי שהתאימה לי כמעשיי, התקדמתי בדרגתי עד שהתעליתי להיות מזכיר הקיבוץ.

"אני נזכר כעת, כי 'עונג השבת' הנעלה ביותר שחוויתי אז, היתה רגילות נסיעתי מדי שבת בשבתו רח"ל עם רכבי לירושלים, שם אהבתי עד מאד לנסוע דווקא באיזור 'כיכר השבת', ולמשמע קולות המחאה: 'שבת! שבת!' הייתי מתענג לנסוע שוב ושוב למקום הזעקה ולהכעיס את המוחים.

"שבת אחת כשהגעתי לירושלים, עצרתי את הרכב שלי משום מה באמצע רחוב חרדי, ואז נאספו עליי כל אנשי המקום בזעקות וקולות מחאה אדירים וביקשו לעשות בי שפטים גדולים על חילול השבת בתוככי ירושלים. כמובן לא שתקתי להם, ועניתי להם שהם לא בעה"ב על העיר ואני מצפצף עליהם.

התחיל ויכוח קולני וכמעט שהגיע לתגרת ידיים, אך אז צצה דמותו המאירה של יהודי בעל הדרת פנים - ה"ה הרב הגאון רבי

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

היכן היה קונה מרן ה'חזון איש' את כובעיו? מדוע מעך הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ את מגבעתו החדשה? ומהיכן השיג מקבץ הנדבות 'כובע המבורג' מהודר?

צדור סיפורים על גדולי ישראל וכובעיהם...

לו כובע חדש. טרחו והשיגו לו כובע חדש מוורשה. כשרבינו חבש אותו, שאל את הבחורים האם הכובע מתאים - שהרי הוא עומד להפגש עם רבי חיים עוזר.

אחר זמן מה חזר רבי ברוך בער לישיבה, הסיר את הכובע והחל ללמוד. תוך כדי הלימוד פתח ספר על הכובע החדש, והכובע נמערך...

סיפר הגאון רבי חיים אברהם פינקוס: "היינו בטוחים שהדבר ארע בשל שקיעותו הידועה בעת לימודו. אחד הבחורים ניגש, לקח את הכובע, סידר אותו והניחו על כסא".

לאחר מכן אמר הגאון רבי זאב אידלמן לרב פינקוס: "חושב אתה שהרבי שם את הגמרא על הכובע מפני שהיה שקוע בלימוד? - לא ולא! בעיני ראיתי, שאחרי שהבחורים התפזרו והוא דימה שאף אחד לא רואה - נטל את הכובע ומערך אותו מעט כדי שלא יראה יפה מדי... הסיבה שהוא הסכים לקבל כובע חדש היתה רק לכבוד התורה של רבי חיים עוזר עמו נפגש". (הרב הדומה למלאך)

בזמנו היה יהודי שהסתובב ואסף נדבות כשלראשו מתנוסס כובע המבורג - מגבעת רבנית חשובה. הדבר היה נראה משונה ביותר... בימי השבעה על הגאון רבי זלמן רוטברג, הגיע האיש לנחם וסיפר 'למה כובע'... וכך היה המעשה:

"פעם נכנסתי לבקש צדקה בבית רבי זלמן רוטברג. החל רבי זלמן לדבר עמי, בין השאר העיר לי על כובעי שהיה מרופט, מלוכלך וחסר צורה. אין לי כסף לקנות חדש, אמרתי. תיכף ומיד הלך רבי זלמן לחדר השני, הביא את כובעו ונתן לי אותו". (נר לשולחן שבת)

"זכיתי פעם בפורים להיות בביתו של הגאון רבי שמעון שקופ. רבינו ישב מוקף בבחירי תלמידיו ושוחח עמם בלימוד, מעניני דיומא. אמנם ניכר היה שהוא מודאג, משום שבחוץ ירדו גשמים, ודאג אולי לא יבואו עניים שיוכל לארחם על שולחנו בסעודת פורים ולתת להם מתנות לאביונים.

"לפתע אורו עיניו. הוא ראה בחלון את אשרק'ה העני, קם וקרא לו: 'הכנס פנימה, הלא קר בחוץ'.

ואת בגדי השרד ואת בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בני לכהן (שמות לא י)

הרבנית מרת בתיה קרליץ ע"ה, היתה קונה את כובעי בעלה הגאון רבי נחום מאיר זצ"ל בחנות הכובעים הנודעת של 'פסח' בתל אביב. היא סיפרה, כי פעם אחת שאל אותה 'פסח', היכן אחיה, רבינו החזון איש, קונה את כובעיו - "אני רוצה לבוא אליו הביתה ולתת לו כובע במתנה", אמר.

"אינני יודעת" - השיבה, "כשאזדמן לביתו אשאל אותו". כששאלה את החזון איש על כך, השיב לה: "את כובעי זה קניתי לחתונה שלי"..." (נר לשולחן שבת)

סיפר לי הרה"ג... היה זה לפני כשישים שנה, בהיותי תלמיד ישיבת 'קול תורה'. אני ועוד חבר היינו היחידים בין תלמידי השיעור בעלי מגבעת.

אחרי השיעור, הר"מ שלנו, תלמיד חכם נודע לתהילה, תמיד חבש את הכובע הראשון שראה, לא אחת זה היה הכובע שלי... הוא היה מנסה ללא הצלחה לסדר את הכובע על ראשו, וממהר לעבר תחנת האוטובוס. הייתי רץ אחריו עם כובעו עד לרחוב הפסגה, ומחליף עמו. (נר לשולחן שבת)

פעם צעד הגה"צ רבי משה מנדל זצ"ל ברחוב ואתו בתו הקטנה. גוי רומני שיכור שיצא מבית המרוח נטפל אליו והציק לו. חטף את מגבעתו והשליכה לשלולית מרופשת. הילדה רצה מהר, שלתה את הכובע ממי המדמנה והחזירה אותו לאביה כשהוא נוטף לכלוך וזוהמה.

בשעת מעשה שמעה את אביה לוחש לעצמו: "זאל ער זיין א שיינע און ריינע כפרה" - שהוא יהיה 'כפרה' יפה ונקיה. למחרת פשטה השמועה בעיר שהגוי נמצא מוטל מת באותה שלולית! ('הראה לעניו')

פעם התעתד הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל לנסוע אל רבן של כל בני הגולה, הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל. הבחורים בישיבה החליטו, שמאחר וכובעו דהוי ובלוי יש לקנות

קרא לו לחדר השני, וכששב ראינוהו לבוש בגדי שבת שרבינו נתן לו". (תורה יבקשו מפיאו)

(מתוך גיליון 'נר לשולחן שבת')

לאחר שנכנס והתיישב, פנה רבינו למטבח והכין לו בעצמו כוס תה. כשחזר עם התה הבחין שבגדיו של אשרק'ה ספוגים במים.

"התאכזבתי מאוד. כל-כך חיכיתי לרגע המאושר הזה, ובדיוק בחתונה שלי הרגל של הראש ישיבה צריכה לכאוב?! רבי דוד זצ"ל הבחין באכזבה שלי - ותיכף נפלה ה'מסכה' מעל פניו..."

אחד מתלמידיו של מרן הגרמ"ד סולובייצ'יק זצ"ל מספר על ה'מיין מקרבת' שפעמה מאחורי מסכת ה'שמאל דוחה' של רבו הגדול אחד מתלמידיו הרבים של הגאון הגדול רבי משולם דוד סולובייצ'יק זצוק"ל - הרה"ג רבי י.ל.ר. שליט"א, משתף אותנו בסיפור אישי שמהווה הבזק קטן מהאור הגדול שהקרין רבו על הבריות.

"לפני הסיפור אקדים כך: זכיתי ללמוד אצלו במשך כמה וכמה שנים, וידוע שבגישתו החינוכית בלטה יותר ה'שמאל דוחה' מאשר ה'מיין מקרבת' (שהם שני ערכי החינוך היסודיים הנזכרים בחז"ל, סוטה מז:). אמנם, ברוח היום אני יכול להעיד שזו הייתה רק "מסיכה" אותה חבש על פניו, לתועלת חינוך התלמידים. אבל מתחת ל'מסיכה' פעם לב רחום וחנון!

"ברצוני לספר על הזדמנות אחת, בה הבחנתי שה'מסיכה' נשמטה מעל פניו:

"התחתנתי בירושלים בחודש אדר תשנ"ב, ב'מושב אורה, ורבי דוד סידר לי את הקידושין [חתונה במושב אורה הייתה מאוד מועדפת על ה'חוצניקים', שכן במושב לא תקף מנהג-ירושלים שלא להביא תזמורת לחתונות].

"כפי שאתם יודעים, אחד ה'חלומות' של כל חתן זה איך ראש הישיבה בדיוק ירקוד איתו בחתונה... למשך כמה זמן... ובאיזה קצב... אני, שהרגשתי תלמיד-קרוב לראש הישיבה, ממש חיכיתי לרגע המרומם הזה!

"וכשהגיע הרגע הזה, התחילו הריקודים, ניגש אלי ראש הישיבה ו... במקום לפצוח בריקוד אמר לי: 'די פוס טוט וויי!'

(גיליון 'איש לרעהו')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

**בחור משיבת 'קול תורה' השיח פעם את לבו
באוזני ראש הישיבה מרן הגרש"ז זצ"ל, כי
לכשיגדל ויהיה לאיש - רוצה הוא להיות עשיר.
ענה לו מרן זצ"ל: יש לי רעיון מיוחד עבורך...**

לימוד פרק הזהב - סגולה לפרנסה

סיים הרה"ק מסטראפקוב את דבריו ואמר: בהיותי כאן בעיר אונגוואר וביתו של הרה"ח יהושע העשיל פרידמן ע"ה, מחשובי החסידים שבעיר ומנשואי הפנים שבה. שקד הרבי על תלמודו במסכת שהיה עוסק בה באותם הימים - מסכת קידושין, ואף סיים אותה.

הבחין הגבאי שהרבי מסיים את המסכת ושאלו איזו מסכת יוציא עתה עבורו מארון הספרים, האם את מסכת בבא קמא, שהיא המסכת הבאה אחרי מסכת קידושין, או שמא מסכת אחרת? השיב לו הרבי: אין צורך שתגיש לי כל מסכת אחרת -

ותיכף ומיד החל ללמוד שוב את מסכת קידושין מתחילתה. הבחין הרבי בפליאתו של הגבאי, והסביר לו את פשר הדבר ע"פ מעשה שהיה אצל זקנו הרה"ק רבי חיים מצאנז - בעל 'דברי חיים': באחת השנים שבהן הנהיג ה'דברי חיים' את עדתו המפוארה, הורע מאוד מצב הפרנסה, וקול שוועת המבקשים לחם עלה באוזני ה'דברי חיים' שהצטער מאוד בצערן של ישראל. באותו זמן היה הרבי לומד שוב ושוב את פרק 'הזהב' שבמסכת בבא מציעא, הוגה בו, משננו וחוזר עליו ללא הרף, והסביר את הסיבה לכך באומרו: "הלוא יהודים צריכים פרנסה, ושוועתם באה לפני כי אמשיך להם שפע פרנסה מן השמים - והעצה לכך היא ללמוד את פרק הזהב, אשר כשמו כן הוא, ומסוגל להמשיך פרנסה טובה מן השמים".

הבחין הגבאי שהרבי מסיים את המסכת ושאלו איזו מסכת יוציא עתה עבורו מארון הספרים, האם את מסכת בבא קמא, שהיא המסכת הבאה אחרי מסכת קידושין, או שמא מסכת אחרת? השיב לו הרבי: אין צורך שתגיש לי כל מסכת אחרת - ותיכף ומיד החל ללמוד שוב את מסכת קידושין מתחילתה. הבחין הרבי בפליאתו של הגבאי, והסביר לו את פשר הדבר ע"פ מעשה שהיה אצל זקנו הרה"ק רבי חיים מצאנז - בעל 'דברי חיים': באחת השנים שבהן הנהיג ה'דברי חיים' את עדתו המפוארה, הורע מאוד מצב הפרנסה, וקול שוועת המבקשים לחם עלה באוזני ה'דברי חיים' שהצטער מאוד בצערן של ישראל. באותו זמן היה הרבי לומד שוב ושוב את פרק 'הזהב' שבמסכת בבא מציעא, הוגה בו, משננו וחוזר עליו ללא הרף, והסביר את הסיבה לכך באומרו: "הלוא יהודים צריכים פרנסה, ושוועתם באה לפני כי אמשיך להם שפע פרנסה מן השמים - והעצה לכך היא ללמוד את פרק הזהב, אשר כשמו כן הוא, ומסוגל להמשיך פרנסה טובה מן השמים".

(גיליון 'באר בשדה')

**למראה היופי הנאצל של דגם המשכן, זלגו עיניו של
הגאון מפוניבז' דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק
כאילו על התרגשותו בלחש: "הרי כהן אני"...**

"ויַעֲשֶׂה כָּל חֶכֶם לֵב בְּעֵשִׂי הַמְּלָאכָה אֶת הַמִּשְׁכָּן" (שמות ל"ו, ח')

התלווה לרב מפוניבז' בביקורו שם, מספר: "למראה היופי הנאצל המתוכנן בדיוקנות על פי המקרא ומפרשיו, זלגו עיניו של הגאון מפוניבז' שליט"א דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק כאילו על התרגשותו בלחש: 'הרי כהן אני'...".

בחודש כסליו שנת תשכ"ט ביקר הרב מפוניבז' זצ"ל בביתו של יהודי מתל אביב, מר משה לוי, שהציג בביתו דגם של המשכן וכליו שבנה בעמל ממושך במשך כחמש שנים. סופרו של כתב העת 'דגלנו' שיצא לאור באותה תקופה, אשר

זאת, נד לעצמו ואמר: 'עליך לסלוח לי, יש לי ראש של גוי'..."

ליון הראה לסופר 'דגלנו' קטע שפורסם באחד העיתונים הגדולים בארץ, המתאר בהתפעלות את דגם המשכן שבביתו, ובין השאר נכתב שם: "המצרים בנו בניינים גדולים ומפוארים, אבל הם הפכו לחורבות ולא נותרו מהם אלא קברים ומצבות. בונייהם המצרים אינם קיימים עוד, במקומם באו ערבים. במקום הבניה הסינית העתיקה באה כיום הבניה המוסלמית... בנייני יון ורומא אף הם הפכו לתלי שממה... והנה המשכן, זה העשוי לא אבן שיש או חמר כי אם יריעות אריגים ובדים - חי עד היום. גם אם אינו קיים, חי הוא בלב דורות שראו אותו על כל פרטיו ודקדוקיו... ואם בא היום מר משה ליון התל אביבי ובנה את תבניתו בדיוק כזה, הרי יכול היה לעשות זאת רק משום שאותו משכן היה חי עמוק בנפשו, והוא סתם יהודי מרבבות נושאי המשכן בלבם..."

מר משה ליון נוטל מידי סופר 'דגלנו' את הגליון המצהיב ומקפלו בדקדקות ובזהירות. "נתח של קידוש ה'", הוא אומר. "לא בכדי הבטיח לי הרב מפוניבז' עולם הבא..."

(מתוך כתבה במוסף שבת קודש, יתד נאמן, ויקהל פקודי תשמ"ז)

מר משה ליון סיפר לסופר 'דגלנו' על האלפים שבאו לשזוף את עיניהם בדגם המשכן, מתלמידי ישיבות ועד גדולי תורה, מילדים ועד ישישים, מורים שביקשו להיעזר בדגם כדי ללמד את פרשת המשכן לתלמידיהם, ועוד ועוד. ולהבדיל, הגיעו גם מלומדים גויים, כמרים, מהנדסים ואדריכלים. "המלומדים הללו היו מבליים שעות ארוכות ליד התבנית, חוקרים ומתבוננים, ולבסוף מודים כי אכן שלמות כזו טרם ראו", סיפר ליון, והוסיף את האנקדוטה הבאה:

"היו שתי קבוצות של פרופסורים מארה"ב, כולם גויים, כל אחד מכהן באוניברסיטה אחרת בשטח המקרא. כולם גילו בקיאות יוצאת מן הכלל. במשך שעות חקרו את הדגם ולא מצאו פרט בלתי מדויק, אבל כשהגיעו אל הכרובים שעל ארון הברית, אמר אחד מהם, אדם כבן שבעים: 'עם הכל אני מסכים, רק לא עם זה שהכרובים עומדים. הם צריכים לשבת'..."

"הייתי במבוכה, שאלתי מהיכן הוא לוקח את זה. הוא אמר: כתוב במקרא 'יושב הכרובים'... כששמעתי את ההסבר הזה נחה דעתי. הסברתי לו ש'יושב הכרובים' הוא כינוי להקב"ה. כששמע

לפתע הבחנתי שהאדם היושב לצדי נע בחוסר מנוחה. שאלתי אותו אם הוא זקוק לעזרה. במקום להשיב, פרץ האיש בבכי ואמר: "אני מקנא בכם!..."

מה שיכולות לחולל כמה מילים של אמונה...

אבל הבחנתי שהחילוני שישב לצדי על כסאו, נע ונד ואין לו מנוחה. הבטתי בו, וכשראיתי שהוא אכן מוטרד ממה שהו, שאלתי אותו האם הוא זקוק לעזרה.

ובמקום להשיב על שאלתי, פרץ האיש בבכי ואמר: "אני מקנא בכם!" וחזר על שלושת המלים הללו כמה וכמה פעמים. "אני מקנא בכם, אני מקנא בכם!..."

מה קרה? - שאלתי. והוא, כאילו ציפה לשאלה הזו, מגיב בהתלהטות נפשית עצומה: "לא ראית את האיש ההוא?! זה שיצא כששתי ידי נתונות בגבס, ולא רק שאינו מתלונן על אף אחד, הוא עוד מודה לאלוקים!"

"איפה אפשר למצוא אנשים יקרים כאלה, אם לא אצלכם בציבור החרדי? איפה? - אני מקנא בכם!"

ואני חשבתי לעצמי איזו חריטה בנפש התבצעה באותו רגע ליהודי זה! והכל בגלל כמה מלים של אמונה שיצאו מפיו של יהודי מאמין!

זה נקרא 'לקטוף מצוות'. לקטוף קידוש השם, שהיא המצוה הגדולה ביותר.

(מכתבו של בעל המעשה, פורסם ב'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

ישבתי בהמתנה לטיפול מסוים, וכדי לנצל את הזמן עיינת בחומש, ולצדי ישב אדם שאינו שומר מצוות. והנה לפתע יוצא מחדר-הטיפול יהודי חרדי, שאינני מכירו כלל, ושתי ידי מגובסות. לא יד אחת, אלא שתי ידיים, מה שאמור להגביל במאוד את תנועותיו וכל התנהלותו היומיומית.

השתתפתי בצערו של המגובס הזה, ואמרתי לו בהלצה: למה היית צריך לשבור את שתי ידיך, לא היית יכול להסתפק ביד אחת?!... האיש, שהגבס על ידיו היה עדיין טרי, הביט בי, ולא נשאר בלי תגובה.

"ראשית, מי כמונו יודעים שהכל-הכל מגיע מהשם יתברך, ולא אני עשיתי זאת. וכשהקב"ה עושה משהו, הרי בוודאי ובוודאי שהכל לטובה. ואם זה לטובה - עלי לשמוח ולהודות. ושנית", הוסיף האיש בלהט, "אני מודה בתודה מיוחדת להשם יתברך שעשה לי רק את זה, ולא הביא עליי דברים חמורים יותר."

אמר, לא יסף, והמשיך בדרכו. אבל היה נראה בבירור שלא היו אלה דברים מהפה-ולחץ, אלא הוא אמר את מה שאמר באמונה שלימה, ומתוך הכרה מלאה בכוח-מלכותו של השם יתברך. חזרתי לענייני, השבתי את עיניי אל החומש והמתנתי לתורי.

נזיר דף מ"ה

מה הקשר בין בקשת המחילה של אחי יוסף לבקשת יוסף שיעלו את עצמותיו?

עצמות יוסף

והשיב הגאון מוהר"ח ברלין שבפסוק זה יש תשובה ניצחת לחששם של האחים שיוסף ישיב להם כגמולם, שהנה יוסף אמר לאחיו 'פקד יפקוד אלקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם', ואז תווכחו לראות שעצמותי שלמות, ואילו היה בליבי עליכם הרי נאמר (משלי יד, ל) "רקב עצמות קנאה", ובמסכת שבת (קנב:) דרשו על פסוק זה "כל מי שיש לו קנאה בלבו, עצמותיו מרקיבים. כל שאין לו קנאה בלבו, אין עצמותיו מרקיבים". ומעתה סימן יהיה בידכם שנשאית את עוונכם, כשתצאו ממצרים, אף שיעבור זמן רב ביותר, עם כל זה עדיין 'והעליתם עצמותי מזה' - עצמותי נשארו ולא הרקיבו, והא לכם ראייה שסרה קנאה מליבי עליכם. (הגדה של פסח משיעורי הגאון רבי מנחם צבי ברלין שליט"א)

שח הגאון רבי מנחם צבי ברלין: שמעתי מפי הגה"צ רבי אריה לוי זלה"ה משמו של הגאון המופלא רבי חיים ברלין זלה"ה - ראב"ד ירושלים קושיא בענין ציווי זה של יוסף לאחיו ליטול את ארונו ממצרים בעת פקידתם, שהנה הרואה יראה שיוסף ציוה את אחיו בזה לאחר פטירת יעקב אביהם כשחששו שמא ישיב להם כגמולם וככתוב (בראשית נ, טו) "ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אותנו", ויוסף השיב להם כי אינו שומר טינה כלפיהם ומה' יצא הדבר, ומיד לאחר מכן השביע אותם להעלות את עצמותיו. והדבר צריך ביאור מה טעם ציוה יוסף את אחיו על ענין זה באותו מעמד דוקא?

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי

הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם צריך לומר הגשם בסגול, או הגשם בקמץ?

הספרדים והתימנים, וכמופיע בכל סידורי אשכנז העתיקים - או הגשם, בקמץ. ויש אומרים שמחלוקת זו קיימת גם בנוגע למילה 'הטל': האם הטל בפתח, או הטל בקמץ.

[שו"ע קיד, א, ומשנ"ב א; בו"מ דרשו, 3 ו-5]

חכמינו ז"ל תיקנו לומר בתפילת שמונה עשרה בחורף 'משיב הרוח ומוריד הגשם', ומקום האמירה הוא בברכת 'מחיה המתים', כיון שהגשם מביא 'חיים' לעולם. ומנהג הספרדים לומר בקיץ 'מוריד הטל', וכן מנהג האשכנזים בארץ ישראל. בנוגע לניקוד המילה 'הגשם' קיימת מחלוקת, האם הגשם, בסגול - כמנהג

מה העניין ההלכתי באמירת 'תפילת טל' לפני תפילת מוסף?

לשנות בתפילת הלחש של מוסף, אלא החזן ישנה בחזרת הש"ץ, והציבור ישנה במנחה. ויש אומרים שהפיוטים 'תפילת גשם' ו'תפילת טל', או 'תיקון הגשם' ו'תיקון הטל' - הנאמרים ברוב המקומות לפני מוסף - נחשבים כהכרזה.

[שו"ע קיד, א-ב, משנ"ב ג-ד, וביה"ל ד"ה אסור; בו"מ דרשו, 4; וראה שם, 8]

בתפילת מוסף של 'שמיני עצרת' מתחילים לומר 'משיב הרוח ומוריד הגשם', ובמוסף של היום הראשון של פסח מפסיקים. וחובה להכריז על השינוי לפני התפילה; ואם לא הכריזו - וכן במוסף של פסח במקומות שבהם אין אומרים 'מוריד הטל' - אין

באיזה מקרה אסור להתפלל שמונה עשרה לכיוון בית המקדש?

וזאת אף אם הציור והתמונה מכוסים בזכוכית, או שיש בהם פריטים אחרים שאין להם קשר לעבודה זרה. ואם הקיר הפונה לכיוון ירושלים ובית המקדש מלא בתמונות כאלה - יש להתפלל לכיוון אחר.

[שו"ע קיג, ח, ומשנ"ב טו; בו"מ דרשו, 17-18]

הנמצא במקום שיש בו צורת 'שתי וערב', או כל ציור ותמונה המשויכים לעבודה זרה, או שעוברים בו אנשים שעל בגדיהם יש צורת 'שתי וערב' - אסור להתפלל שמונה עשרה מולם, כיון שבעת הכריעה בתפילה יראה כמשתחוה לעבודה זרה, חלילה.

* חכמינו ז"ל תיקנו לכרוע בתפילת שמונה עשרה בתחילת ברכת 'אבות' וברכת 'מודים', ובסופן. ולא תיקנו לכרוע בתחילת ובסוף כל ברכה, כיון שלא רצו להכביד על המתפללים.
* סדר הכריעה באמירת "ברוך אתה ה'" הוא כך: בעת אמירת 'ברוך' יש לקפל את הברכיים, ובעת אמירת 'אתה' יש לכופף את כל הגוף, עד שיבלטו חיבורי החוליות שבגב, וכן לכופף את הראש.
* נהוג לכרוע בעת אמירת 'ברכו', ויש לכך סמך מהכתוב בדברי הימים: "וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל הַקָּהָל בְּרָכוּ נָא אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּבְרָכוּ כָּל הַקָּהָל לַה'... וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לַה' וְלִמְלָךְ".

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה עשה החזון איש כשהלווית המת חלפה בסמוך לביתו?

ומנהג קדום בישראל - שהמלווה את המת וחפץ לפרוש מההלוויה בטרם הסתיימה, עומד במקומו עד שההלוויה נעלמת מעיניו, או לפחות עד שכל המלווים עוברים על פניו. וכן העידו שנהג בעל תרומת הדשן. וכך מסופר גם על החזון איש, שכאשר הלווית המת היתה חולפת בסמוך לביתו, היה יוצא ומלווה את המת מעט, והיה ממתין עד לעזיבת המלווים את המקום, ושב לביתו.

בהלווית המת ישנה תועלת גדולה למת, ומקיימים בה את מצות 'גמילות חסדים' האמורה אף ביחס למתים. ונחלקו הפוסקים בנוגע לשיעור קיום המצוה - יש שכתב, שחובה ללוותו מהלך של ארבע אמות (1.92-2.31 מטרים, לשיטות השונות) לפחות, ולמצוה מן המובחר, מהלך מיל (960-1,152 מטרים). והמשנה ברורה, בספרו אהבת חסד, מצדד כי הלווית המת עד למקום הקבורה היא חלק ממצות הקבורה הנזכרת לעיל.

[משנ"ב עב, ג; בו"מ דרשו, 2]

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il